

377. HATVANY LAJOS KÁROLYI MIHÁLYHOZ

(Budapest, 1947. november 25.)

Kedves Mihályom!

Köszönöm jóleső soraidat. Professzoraimnak¹ a bölcsészeti kar ülésén való megszavazása valóban meglepetés volt, mert arra számítottam, hogy ötven szavazat közül (negyven professzor szokott részt venni az üléseken) tizenkét-tizenöt esik rám, s hogy akkor a szociáldemokrata pártnak kell (illetve kéne!) a kultuszminiszterre nyomást gyakorolnia, hogy éljen a kinevezési jogával, ami a karnak adott pofon. Szóval kényes és kétes ügy. Erre huszonegyen szavaztak mellettem s húszan ellenem, s így egy szótöbbséggel bekerültem. Lukács Gyuri, aki rendkívül rendesen viselkedett, mint a kommunista dékán is, nagyon meg voltak lepve, hogy ennyi szavazatot kaptam.

Oxfordba intézett leveledben kifejezett aggályaid, tehát a kommunistákra vonatkozólag nem állnak. Ami pedig a parasztpártot illeti: akik tudják, hogy elvi ellenségük vagyok, s ezt mint Veres Péter Lolinak mondta (én nem mentem hozzá), teljes mértékben viszonozzák. Mindazonáltal, mint ugyancsak V. P. mondta, az az ellenfele vagyok, akit nagyra becsül. Ezért volt benne nagy része, hogy 200 holdamhoz, még 100-t kaptam, a maximumot, tehát éppúgy, mint te 300 holdat. Maradtak Barankovicsék és a kiszagdák. Barankovics szólt a pártjabeli professzornak, hogy szavazzanak rám (és kérdés, hogy ez az Eckhardt Ferenc, Tibor unokatestvére titkosan hogy szavazott), tény az, hogy Barankovics ekként tette meg a magáét.

S végül, mondom, a kiszagdák, akik az 1948-as *Történelmi Bizottságban* ülnek, *száz-ezer forintot* szavaztak meg a Petőfi könyvem kiadására, élükön Mihályfival.

Annyiszor ismertem el utólag, hogy általános kérdésekben neked volt igazad, hogy én tévedtem – hogy most kérlek, ismerd be az én személyes helyzetemre vonatkozólag a te tévedésedet. Tudom, szívesen teszed s ha az elnökne kevésbé szívesen tenné is, mégis, csak ha talán nem is szentimentális, de racionális okokból, mert okos asszony, meg fogja cselekedni.

Havas Sándornét [?] ölelem, hogy bírja ki ilyen sokáig, család nélkül? S te mikor látogatsz haza? *Gyomai sürgönyét köszönöm, nagyon jólesett.* Loli Londonban téli holmit pakol és kiadja a lakást.

Szívből ölel törhetetlen ragaszkodással

Ui. Könyvemet megkaptad-e?

Történeti Hivatal K 747 (egykorú másolat)

¹ Helyesen: professzúrámnak. A levél aláírását sem tudták kibetűzni a levélbontók, de a tartalomból kétségtelen, hogy Hatvany Lajos írta a levelet.

378. KÁROLYI MIHÁLY TÁVIRATA A MAGYAR KÜLÜGYMINISZTERIUMHOZ

(Párizs, 1947. november 28.)

Kérek felhatalmazást, hogy december 15-én személyes jelentéstételre Budapestre utazhassak. Útközben 3-3 napot Zürichben és Prágában szeretnék tölteni ismert ügy megbeszélésére.¹

Kérek sürgős utasítást táviratilag, hogy távollétemben Erős tanácsos helyettesíthesen.

¹ A leírt táviratszövegen Molnár Erik saját kezű határozata: „Hazajöhet - Zürich 3 nap - de rögtön vissza kell menjen - helyettese Erős. XI/30 M. E.”

379. KÁROLYI MIHÁLY MOLNÁR ERIKHEZ

(Párizs, 1947. november 28.)

Tárgy: Franciaországi konzulátusok felállításának ügye

Auer Pál akkori párizsi magyar követ 1947 márciusában fenti szám alatt¹ felterjesztést tett a franciaországi tiszteletbeli, illetve valóságos konzulátusok felállítására vonatkozóan. Mint e jelentésből, de a Külügyminisztérium 3039/1.-1947 leiratából is kitűnik, a konzulátusok felállítása a magyar békeszerződések életbelépése után aktuálissá vált. Tudomásom szerint a franciák most már hajlandók a konzulátus felállításának kérdését érdemleges tárgyalás alá venni. Szabadjon ezzel kapcsolatban rámutatnom arra, hogy információim szerint a konzulátus felállítása további halasztást már azért sem szenvedhet, mert a Franciaország és Észak-Afrika különböző vidékén élő magyarok jogi, kulturális és szociális védelme nem látható el anélkül, hogy a helyszínen vagy rövidebb utazással elérhető helyen magyar hivatalos megbízatással rendelkező megbízható személy ne működjék konzuli minőségben.

Véleményem szerint a legsürgősebb volna a lille-i és az algiri konzulátusok felállítása. Mint 143. pol. számú jelentésemben is közöltem, Roubaix, Tourcoing, Pas-de-Calais és lille-i vidéken élő mintegy 1000 magyar helyzete rendkívül nehéz, állampolgársági, szociális, nyugdíj kérdésekben komoly sérelmek vannak, és emellett az egyre növekvő nyugatos emigráció szervezkedése is szükségessé teszi, hogy hivatalos magyar személy el-
lensúlyozza ezt a tevékenységet.

Fentiekre való tekintettel valóságos lille-i konzulátus felállítását javasolom, és kérem olyan abszolút megbízható és demokratikus gondolkodású személynek konzulként való kiküldését, aki egyéniségénél és tapasztalatainál fogva alkalmas arra, hogy textil- és bányamunkások, valamint fizikai munkára szerződött nyugatos emigránsok körében hatásos gyakorlati munkát tudjon kifejtetni.²

Az algiri konzulátus felállítása azért rendkívül sürgős, mert Észak-Afrikában számos magyar él, aki a szükséges bizonyítványokhoz mindaddig nem juthat el, míg Észak-Afrika területén magyar hatóság nem működik, Párizsba való utazásuknak ugyanis nemcsak anyagi, de sokszor jogi akadályai is vannak. Véleményem szerint megfelelő francia állampolgárságú személyt kellene itt a tiszteletbeli konzuli teendőkkal megbízni, olyan személyt, aki a francia kolónia és a magyar demokrácia ügyeivel szemben már eddig is érdeklődést mutatott fel. Erre nézve később leszek bátor javaslatot tenni.

Célszerűnek tartanám azonban, ha a tiszteletbeli konzul mellé Külügyminiszter Úr egy magyar köztisztviselőt küldene ki irodavezetőként, tekintve, hogy az algiri konzulátushoz tartoznának az afrikai kontinensen élő összes magyarok ügyei.

A franciaországi magyarok nagyobb csoportja él Lyon és Grenoble környékén. Ezeknek az ügyeit véleményem szerint egy olyan tiszteletbeli konzul láthatná el, ki Lyonban székel és időnkint a közelfekvő Grenoble-ba is ellátogatna.

Szükségesnek látszik ezenkívül egy tiszteletbeli konzulátus felállítása Marseille-ben is.

Az 1523/1947 számú jelentésben foglaltakkal ellentétben végül azt kérem, hogy felhatalmazást kapjak a kinevezendő konzulok személyének kiválasztására, miután a kér-